

Miljörapport 2006

Anläggningen i Pfaffenhofen

Sustainability Report

för anläggningarna i Pfaffenhofen, Gmunden och Hanságliget

Det bästa från naturen. Det bästa för naturen.

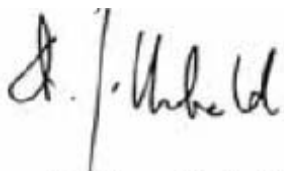
Giltigförklaring av 2006 års miljörapport

Giltigförklaring av 2006 års miljörapport för anläggning Pfaffenhofen HiPP
Miljötvärderingen, miljöpolicy, miljöprogrammet och miljöledningssystemet, miljörevisionsprocessen, inklusive miljörevisionsprogrammet och gällande 2006 års miljörapport hos HiPP-Werk Georg Hipp OHG, Georg-Hipp-Str. 7, D-85276 Pfaffenhofen, genomgick en revision 3 april och 7 juli 2006 av tidigare nämnda organisation för överensstämmelse av (EC) förordning nr. 761/2001 från 19 mars 2001 (EMAS II) tillsammans med (EC) förordning nr. 196 från 3 februari 2006 och visades uppfylla kraven i nämnda förordningar. Datat och informationen i miljörapporten visar sig vara exakt, övertygande, tillräckligt detaljerad och uppfyller kraven i EC förordning 761/2001 (EMAS) (Bilaga III) tillsammans med (EC) förordning 196 från 3 februari 2006.

Miljörapporten behandlar på ett tillämpligt sätt alla grundläggande miljöfrågor som är väsentliga för företaget.

Härmed bekräftar jag att denna miljörapport är giltig i enlighet med EMAS II. 2005 års Sustainability Report bekräftas också vara giltig.

Pfaffenhofen, 20 juli 2006

Dr. Jürgen Hubald
Miljöexpert

Godkännande nr. D-V-0053
Emil-Nolde-Str. 80
90768 Fürth

Audited Environmental Management
Register No. DE-155-00003

Nästa miljörapport för anläggningen i Pfaffenhofen kommer att skickas in senast juli 2009. Förenklade rapporter kommer att skickas in årligen. Följande publikationer har redan publicerats och kan även beställas ex post från HiPP:

Pfaffenhofen	Publicering
Datum	
Miljörapport 1995	11/1995
Miljörapport 1996	10/1996
Miljörapport 1997	09/1997
Miljörapport 1998	09/1998
Miljörapport 1999	08/1999
Miljörapport 2000	08/2000
Miljörapport 2001	08/2001
Miljörapport och Sustainability Report 2003	07/2003
Miljörapport och Sustainability Report 2005	08/2005
Gmunden	
Miljörapport 1996	07/1997
Miljörapport 1998	09/1998
Miljörapport 1999	08/1999
Miljörapport 2000	08/2000
Miljörapport 2001	08/2001
Sustainability Report 2003	07/2003
Sustainability Report 2005	08/2005
Hanságliget	
Sustainability Report 2003	07/2003
Sustainability Report 2005	08/2005

Tryckt på återvunnet papper – för miljöns skull

50 års erfarenhet av ekologiska produkter

Det här året är ett mycket speciellt år för vårt företag och vår familj. Redan 1956, 50 år sedan med andra ord, var vår far, företagets grundare Georg Hipp, den första matproducent att ägna sig åt ekologiskt lantbruk – och på så vis lade han grunden för HiPP's framtid tillsammans med vår mor Anny Hipp-Metzner. På den här tiden var miljöskydd och ekologiskt lantbruk inte alls lika viktigt i västvärlden som den är idag, och det fanns nästan inte någon som ägnade en större tanke åt förbrukning av naturtillgångar. Vi har inte enbart vuxit och blivit en högklassig märkesvara och marknadsledare inom barnmatsbranschen, vi är även världens största förädlare av ekologiska råvaror. Ekologiska produktionsmetoder har idag blivit vårt företags signum.

En av mina första uppgifter i företaget var att ge råd till lantbrukare. Därför brukade vi, på 60-talet, köra från bondgård till bondgård för att försöka övertyga lantbrukare om fördelarna med att bedriva ekologiskt lantbruk. Det fanns naturligtvis många lantbrukare som inte var mottagliga för nya idéer och helt enkelt vägrade. Men det fanns även lantbrukare som vi lyckades övertyga. Idag jobbar 6 000 lantbrukare för HiPP, och brukar mer än 15 000 hektar jordbruksmark enligt strikta ekologisk-biologiska riktlinjer.

Vi bedrev ekologiskt jordbruk när det ansågs främmande. Större delen av tiden hade vi lantbrukare som följde den allmänna normen, den officiella policyn och storindustrin mot oss, men vi fortsatte medvetet på vår utsatta väg. När jag och min bror tittar bakåt är vi mycket nöjda, och våra framgångar inspirerar vår personal, och oss själva, att fortsätta med utvecklingen av vårt företag och våra produkter på bästa sätt.

Obeveklig ekologisk kvalitet som går bortom mode och trender – det är hemligheten bakom HiPP's framgång. På så vis har vi bevisat att ett ekologiskt tänkande verkligen kan medföra framgång. HiPP's konsekventa hållbarhetspolicy har åtnjutit, och åtnjuter fortfarande, stort erkännande – och vi

är glada att kunna föra vidare detta erkännande till vår personal. Det gläder oss alltid när vårt långvariga, ekologiska och sociala åtagande erkänns av andra: 2006 B.A.U.M. Miljöpris i kategorin små- och medelstora företag och "N24 Good News Award 2005" betyder mycket för HiPP och bekräftar vår företagsfilosofi.

En "ekologisk" process är en process som vi måste hålla i rullning. Vi är medvetna om ansvaret vi har och har för avsikt att inte vila på våra lagrar. Försiktig användning av naturtillgångar och miljön, behandla varandra med ömsesidig respekt, samt högsta möjliga kvalitet vad gäller våra produkter är krav som hjälper även oss att utvecklas.

Er Claus Hipp
Pfaffenhofen, juli 2006

Innehåll

Företags- & miljöpolicy

- 2:** Giltigförklaring av miljörapporten
- 3:** Förord av Dr. Claus Hipp
- 4:** Innehåll
- 5:** Företagsprofil
- 6:** Utveckling av miljöskydd
- 7:** Miljöriktlinjer
- 8:** Miljöskydd och företagshälsovård
- 9:** Miljömål & prestandaindikatorer
- 10:** Hållbarhet

Ekologisk jämförelse Pfaffenhofen

- 16:** Ekonomisk balansräkning
- 17:** Råvaror
- 18:** Materiel
- 19:** Rengöringsmedel
- 20:** Förpackningsmaterial
- 21:** Avfall
- 22:** Vatten
- 23:** Avfallsvatten
- 24:** Effekt
- 25:** Utsläpp
- 26:** Produkter
- 27:** Livsmedelssäkerhet

Miljöprogram Pfaffenhofen

28: Miljökostnader

29: Miljöprogrammets punkter

HiPP i Österrike

30: Anläggningen i Gmunden

31: Miljöprogram Gmunden

HiPP i Ungern

32: Anläggningen i Hanságliget

33: Miljöprogram Hanságliget

HiPP i dialog

34: Dialog med allmänheten

HiPP-gruppen

Första barnmaten

från HiPP's moderbolag: 1899

Företaget grundas:

1932 av Georg Hipp (1905 – 1967)

Delägare:

Prof. Dr. Claus Hipp, Georg J. Hipp, Paulus Hipp

Andra delägare:

Stefan Hipp, Sebastian Hipp

Företagsfilosofi:

Tillverka hälsosamma högkvalitetsprodukter i harmoni med naturen

Antal anställda:

Ung. 1 000

Omsättning (2005) – HiPP-gruppen:

Ung. 300 miljoner euro

Exportandel: ung. 20%

Anläggningar:

Pfaffenhofen/Ilm (huvudanläggning), Tyskland

Gmunden, Österrike

Hanságliget, Ungern

Ushgorod, Ukraina

Glina, Kroatien

Distributörer:

HiPP France, Frankrike (fabrik)

HiPP UK Ltd., Storbritannien

HiPP GmbH & Co Export KG, Österrike

HiPP Polska, Polen

HiPP Czech, Tjeckien

HiPP d.o.o., Slovenien

HiPP Ukraine, Ukraina

Representantkontor:

HiPP Alma Ata, Kazakhstan

Närstående bolag:

bio-familia AG, Sachseln, Schweiz

Industrisektor:

Barnmat/nutritionsprodukter

Produktområden/antal artiklar:

Modersmjölkserstättning	11
Barnmat i glasburkar/drycker	133
Desserter	19
Örtte för barn	9
Kex/bars/flingor för barn	8
Färdiglagade barnrätter	18
Hippness crisp muesli	9
Natal Care för gravida och ammande mammor	4
Babysanft baby care	6
Totalt	217

Ekologiska råvaror:

Mjök, frukt, spannmål, grönsaker och kött.

HiPP är världens största förädlare av ekologiska råvaror.

Distributionsområden:

Tyskland, Österrike, Schweiz, Frankrike, Norden, Storbritannien, Spanien, Italien, Belgien, Luxemburg, Israel, Ungern, Kroatien, Polen, Ukraina, Ryssland/OSS, Slovenien, Tjeckien, Baltikum

Försäljningsställen:

Klassiska matbutiker, apotek och drugstores.

Tillverkningsbeskrivning:

Färska råvaror (t.ex. frukt och grönsaker), frysta varor (t.ex. kött) och koncentrat (t.ex. juicer) förädlas (mals, blandas och tillagas) i enlighet med utförliga kontroller. Produkterna förpackas sedan i flaskor, steriliseras/pastöriseras och staplas på pallar.

Utveckling av miljöskydd

Ytterligare framgångar och milstolpar vad gäller miljöskydd på HiPP beskrivs i tidigare miljörapporter.

1995

Den första miljörapporten publiceras i november. HiPP's anläggning i Pfaffenhofen godkänns 6 december 1995 i enlighet med EU-förordningen om revision av ekologisk tillverkning.

1996

Dr. Claus Hipp belönas med den bayerska delstatens miljöpris i december 1996.

1997

Anläggningen i Gmunden (Österrike) registreras 9 juli i enlighet med EU-förordningen om revision av ekologisk tillverkning i förteckningen hos Österrikes centrala miljömyndighet i Wien.

Miljökoordinator Bernhard Hanf belönas med 1996 B.A.U.M.'s miljöpris (Organisationen för miljömedvetna företagare -registrerat bolag).

Tillsammans med Freiburg Ecological Institute, registrerat bolag, utser tidskriften "*Blick durch die Wirtschaft*" HiPP's miljörapport 1995 till den bästa miljörapporten i Tyskland.

Miljöorganisationen WWF Germany och tidskriften "Capital" utsåg Prof. Dr. Claus Hipp till "1997 Årets ekologiska chef".

1998

I maj tar HiPP emot 1:a pris från Bundesverband der Deutschen Industrie e.V. (Tyska industriförbundet, registrerat bolag) (BDI) i kategorin "Miljöfokuserad företagsledning".

1999

I november tar HiPP emot ett erkännandepreis i samband med den österrikiska industrins miljöpris.

2000

Som ett av 12 företag i världen (tre europeiska pristagare) fick HiPP Millennium Environmental Prize från UNEP och Internationella Handelskammaren (ICC).

2001

I maj 2001, får Prof. Dr. Claus Hipp Initiativpriset angående den tyska livsmedelsindustrin för hans generella entreprenörsinsats vad gäller säkerhet och kvalitet för livsmedel och miljöskydd.

2002

HiPP's energikoncept utses till ett av världens 50 främsta koncept och får utmärkelsen 2002 Energy Globe. Detta bekräftar företagets konsekventa inställning mot en hållbar energihantering.

Prof. Dr. Claus Hipp nomineras till Årets företagare 2002 för sitt entreprenörskap – i synnerhet för hans engagemang för ekologi och hållbarhet.

2003/2004

HiPP får utmärkelsen "2003/04 German Environmental Reporting Award (DURA)" för sin miljörapport och Sustainability Report 2003.

2005

I Berlin får Prof. Dr. Claus Hipp utmärkelsen "2005 German Founder Prize" för sitt livsverk.

Prof. Dr. Claus Hipp får utmärkelsen "N24 Good News Award" för sina "entreprenörsprestationer". Det är första gången nyhetsstationen utsåg ett pris till någon som kombinerar ekonomisk framgång med höga sociala åtaganden.

2006

Prof. Dr. Claus Hipp får B.A.U.M. Miljöpris 2006 (organisationen för miljömedvetna företagare, registrerat bolag) i kategorin Små- och medelstora företag, för högsta produktkvalitet vad gäller råvaror som producerats med hjälp av ekologiskt lantbruk, framstående livsmedelsteknik och stränga restkontroller, och för miljöskydd genom ett lokalt miljöprogram genom ökad användning av förnybara råvaror.

HiPP-gruppen stödjer bevarande av miljön.

För att leva upp till dess goda rykte, överträffar HiPP de juridiska krav som gäller för skydd av miljön. Följande 13 punkter är riktlinjer för miljöbevarande och har utgjort grunden för den ständiga förbättringen av HiPP's arbetsmiljöskydd och har varit en del av företagspolicyn sedan 18 juli 1995.

1. Användning av miljövänlig teknik gör att vi kan minimera den skadliga effekten på miljön.
2. Företagets negativa påverkan på miljön övervakas, dokumenteras och utvärderas konstant. Förbättringar appliceras där så är ekonomiskt möjligt med bästa tillgängliga teknik.
3. Den negativa påverkan på miljön som kommer från nya aktiviteter, produkter eller förädlingsmetoder ska vara så marginella som möjligt och ska, i detta syfte, utvärderas i förväg.
4. Vårt mål är att bevara resurserna. Förnybara resurser är att föredra framför förbrukningsbara resurser.
5. Då vi är den största förädlaren i världen av ekologiskt producerade råvaror, är det vår skyldighet att konstant förbättra kvaliteten av ekologiska råvaror.
6. Våra förpackningslösningar ska också medföra minimal påverkan på miljön. Mängden material ska hållas så liten som möjligt; vi strävar efter att större delen ska tillverkas genom återvunna resurser och sådant förpackningsmaterial som kan återvinnas. Vi stöder alternativa förpackningslösningar, som exempelvis förpackningar som kan skickas tillbaka.
7. Ett effektivt miljöskydd på arbetsplatsen är endast möjligt genom samarbete mellan alla anställda. Det är därför vi försöker öka våra anställdas medvetenhet om miljön genom information, utbildning och instruktioner.
8. Våra kunder får regelbundet råd om hur våra produkter kan användas på ett miljövänligt sätt.
9. Vi förväntar oss att våra leverantörer och tjänsteleverantörer följer liknande miljöstandarder som vi gör.

10. Vi värdesätter dialogen med allmänheten högt och vi informerar allmänheten regelbundet om våra aktiviteter angående miljöskydd. Vi strävar efter att implementera råd och efterfrågningar från allmänheten.
11. Aktiv kontakt med myndigheter hjälper oss att förebygga eller minimera den negativa påverkan på miljön.
12. Vi försöker minimera risken för olyckor och skadliga effekter på människor och miljön genom en omfattande beredskapshantering.
13. Genom kontrollsystem garanterar vi infriandet av de miljömål vi har satt upp. Dessa mål granskas ingående beträffande den senaste forskningen och omarbetas vid behov.

Alla anställda känner ett ansvar när det gäller att omsätta dessa riktlinjer i praktiken. De dokumenterar sin vilja att engagera sig aktivt angående miljöskydd genom att skriva under en miljöskydds försäkran som är ett komplement till deras anställningskontrakt.

Miljöskydd och företagshälsovård

På HiPP pratar man inte bara om **miljöskydd**. Det handlar om att det ska hända något också. Alla anställda bidrar aktivt till att skydda miljön: flera idéer och initiativ kommer från företagets alla avdelningar tack vare programmet för förslag om förbättringar på arbetet. Dessutom hålls årliga miljöutbildningstillfällen som en del av miljöledningssystemet. Dessa kompletteras med frivilliga miljöutbildningskurser, t.ex. rundturer på den kombinerade värme- och kraftanläggningen som drivs med biobränsle eller reningsanläggningen i Pfaffenhofen.

Miljöskydd, företagshälsovård och hälsoskydd har uppmärksammats tillsammans i flera år. När den nya förordningen om farliga substanser skulle implementeras, fastställdes skyddsklasser för alla farliga substanser (laboratorie) och riskvärderingar genomfördes. Det finns en utförlig beredskapsplan som garanterar att skadliga effekter på människor och miljö minimeras.

Miljöskydd är av högsta prioritet på HiPP och är direkt underordnat företagsledningen. Anläggningens verkställande direktör är samtidigt auktoriserad representant för miljöledningssystemen.

Organisation (utdrag)

Distributionsmarknadsledning	Delägare	Anläggningens företagsledning (representant för miljöledningssystem)
Miljöansvarig Gmunden	Miljöskyddssamordnare och expert inom företagshälsovård - Pfaffenhofen	Miljöansvarig Hanságliget

Företags- & miljöpolicy

Miljömål & prestandaindikatorer

Mätning av miljöprestanda gör det möjligt att mäta företagets inverkan på miljön och dess prestanda. Miljöprestandaindikatorer (EPI) är en av huvuddelarna i en sådan utvärdering. Följande indikatorer för de tre produktionsanläggningarna fastställdes grundat på 2005 ekologiska balans. En jämförelse av de tre anläggningarnas miljöprestandaindikatorer möjliggör en intern identifiering av framgångsfaktorer, och på så vis fastställs grunden för fortsatta förbättringar.

Indikatorerna avser produktionsmängd i ton. De jämförande mängderna lämpar sig därmed för mätning av utnyttjade material. Eftersom det inte för närvarande finns några generella miljöprestandaindikatorer för industrin, är utvärderingen begränsad till att innefatta en jämförelse av HiPP's anläggningar.

HiPP prestandaindikatorer

Pfaffenhofen				
Prestandaindikatorer	2004 (faktisk)	2005 (faktisk)	Mål 2005	Mål 2006
Materiel (kg/to)	3,2	3,1	3,2	3,0
Rengöringsmedel (kg/to)	1,7	1,9	1,7	1,8
Energi (kWh/to)	900,0	843,0	887,0	840,0
Vatten (m ³ /to)	9,3	8,2	9,2	8,2
Emballage (kg/to)	566,0	575,6	557,5	570,0
Avfallsvatten (m ³ /to)	7,4	6,4	7,3	6,4
Totalt avfall (kg/to)	237,2	209,0	233,0	209,0
Restavfall (kg/to)	5,9	6,2	5,8	6,0
Koldioxid (kg/to)	0,01	0,01	0,01	0,01
Svaveldioxid (kg/to)	86,2	79,6	84,9	79,0
Kväveoxid (kg/to)	111,7	105,0	110,0	105,0

Gmunden				
Prestandaindikatorer	2004 (faktsik)	2005 (faktisk)	Mål 2005	Mål 2006
Materiel (kg/to)	3,6	4,7	3,6	4,7
Rengöringsmedel (kg/to)	4,4	5,2	4,0	5,2
Energi (kWh/to)	1289,0	1300,0	1280,0	1300,0
Vatten (m ³ /to)	16,1	16,8	16,0	16,8
Emballage (kg/to)	587,0	567,0	580,0	567,0
Avfallsvatten (m ³ /to)	15,1	16,2	15,0	16,2
Totalt avfall (kg/to)	68,2	66,8	68,0	66,8
Restavfall (kg/to)	7,9	9,1	7,5	9,1
Koldioxid (kg/to)	300,0	299,0	297,0	299,0
Svaveldioxid (kg/to)	197,0	176,0	195,0	176,0
Kväveoxid (kg/to)	159,0	144,0	157,0	144,0

Hansågliget				
Prestandaindikatorer	2004 (faktisk)	2005 (faktisk)	Mål 2005	Mål 2006
Materiel (kg/to)	4,1	4,5	4,1	4,4
Rengöringsmedel (kg/to)	3,9	3,7	3,8	3,7
Energi (kWh/to)	1427,5	1427,8	1425,0	1427,0
Vatten (m ³ /to)	21,5	21,4	21,5	21,3
Emballage (kg/to)	611,7	650,3	610,0	650,2
Avfallsvatten (m ³ /to)	19,9	20,0	19,8	19,9
Totalt avfall (kg/to)	135,6	117,8	135,3	117,5
Restavfall (kg/to)	9,4	8,6	9,3	8,6
Koldioxid (kg/to)	427,9	431,1	427,7	430,0
Svaveldioxid (kg/to)	647,6	654,2	647,5	650,0
Kväveoxid (kg/to)	490,2	496,1	490,1	495,0

Framtiden handlar om hållbarhet

Ett av målen som företaget har tagit sig an under ledning av Prof. Dr. Claus Hipp är att utveckla en industri som är redo för framtiden. Därmed är det självklart för Prof. Dr. Claus Hipp att sociala, ekonomiska och ekologiska faktorer går hand i hand: Den som försöker sätta någon av faktorerna framför en annan, kommer inte att klara sig

någon längre tid – varken på statlig, nationalekonomisk, företags eller hushållsnivå.

Hållbar utveckling har varit en viktig del av HiPP's företagsfilosofi under många år. Denna företagsfilosofi utgörs främst av tre grundpelare:

1. Hållbart miljöskydd genom en ekologiskt kompatibel och resursbesparande produktion av hälsosamma, ekologiska livsmedel.

Att skydda miljön och naturen har varit en mycket viktig del för HiPP i över 50 år nu. Tanken att använda ekologiskt producerade råvaror för tillverkning av barnmat är en självklar, och oskiljaktig, del av HiPP's affärsverksamhet.

2. Hållbart skydd av tillväxt och ekonomisk framgång.

Fler och fler föräldrar vill att deras småbarn ska växa upp med hälsosam föda av hög kvalitet. Detta visar sig tydligt då efterfrågan på HiPP's ekologiska produkter ökar. Marknadsundersökningar har visat att konsumenter sätter ett samband mellan HiPP och värden såsom pålitlighet, hälsa, kvalitet och ekologisk tillverkning.

3. Att leva och jobba tillsammans på ett hederligt och säkert sätt – såväl på företag som i den socialpolitiska sektorn

Ett etiskt uppträdande är en nödvändig förutsättning för ekonomisk framgång. Affärsprinciper är precis lika viktiga som pålitliga förhållanden med affärspartners och ansvarsfull administrering av anställda när det gäller att ha en framgångsrik affärsverksamhet. HiPP var därför ett av de första företaget som tog fram ett särskilt etiskt system, där etiska standarder tas fram som reglerar företagets uppträdande på marknaden och de anställdas uppträdande gentemot staten, samhället och miljön.

Framstående miljöskydd:

Prof. Dr. Claus Hipp får B.A.U.M.:s miljöpris 2006.

Miljöskydd är en mycket viktig del av HiPP: Det ekologiska engagemanget som började på femtiotalet i och med att företaget sadlade om till att tillverka barnmat av ekologisk-biologiska råvaror, har genomsyrat företagets alla avdelningar. Ekologiska grönsaker, ekologiskt kött, ekologisk mjölk, ekologisk frukt och ekologiska flingor har blivit framstående kvaliteter på marknaden. De senaste åren har det gjorts enorma satsningar på att minska energikonsumtionen och omsätta företagets strömförsörjning till förnybara energiresurser.

Prof. Dr. Claus Hipp fick B.A.U.M.:s välkända miljöpris 2006, i kategorin små- och medelstora företag, för dessa framgångar. Han tilldelades priset av Bayerns miljöminister, Dr. Werner Schnappauf, inför 300 gäster. Dagmar Wöhrl, statssekreterare vid det federala ministeriet för ekonomi och teknik, var också med vid prisutdelningen. Prof. Dr. Claus Hipp tilldelades detta pris eftersom på grund av hans ständiga engagemang, kreativitet och övertygelse om att gynna skydd av miljön på företaget", förklarade Prof. Dr. Maximilian Gege, VD för B.A.U.M., e.V. (den tyska organisationen för miljömedvetna företagare, registrerat bolag) när han motiverade sitt beslut.

B.A.U.M.:s miljöpris tilldelas personer som är framgångsrikt engagerade på ett exemplariskt sätt i att bevara naturen och skydda miljön, samt i sociala frågor och på så sätt skapar en hållbar utveckling över en lång tidsperiod.

Prof. Dr. Claus Hipp tar emot B.A.U.M.:s miljöpris 2006 för barnmat av råvaror av högsta kvalitet som producerats genom ekologiskt jordbruk, framstående livsmedelstekniker, omfattande restkontroller, samt för sitt miljöskydd genom med ett lokalt miljöprogram med ökad användning av förnybara råvaror. Från vänster till höger: Dr. Maximilian Gege, VD på B.A.U.M., Prof. Dr. Claus Hipp, Dagmar Wöhrl, statssekreterare, Dr. Werner Schnappauf, miljöminister, Martin Oldeland.

Hållbara investeringar och miljösporsring

Ur ett ekonomiskt perspektiv ser man inte resultatet av vissa åtgärder vad gäller företagshälsövård förrän långt senare. De är likväl en viktig del av HiPP's miljöprogram och de implementeras på ett effektivt sätt (t.ex. dieselpartikelfilter i företagssbilar, användning av solsystem).

HiPP har ett nära samarbete med föreningar och organisationer (t.ex. WWF, Greenpeace) som engagerar sig i att bevara och främja naturliga miljöer, och stöder åtgärder och tekniker som är avsedda att garantera en sund miljö. Stöd ges ekonomiskt eller genom ett aktivt samarbete i arbetsgrupper (t.ex. Aoel – Association of Organic Foodstuff Manufacturers). Förutom den goda inverkan på miljön, främjar detta även delandet av erfarenheter och bidrar positivt till att förverkliga gemensamma intressen.

Varje anställd bidrar aktivt till att skydda miljön

På HiPP är det inte bara personerna i styrelsen som är ekologisk medvetna: Varje enskild anställd bär ett ansvar att bidra till att skydda miljön på arbetet. Företagets förslagsverksamhet uppmuntrar anställda att värna om miljön. De senaste fem åren har anställda lämnat in hundratals förslag om förbättringar på olika områden.

Ekologisk körning och utbildning i att köra säkert

Genom en ekologisk resebidrag uppmuntras anställda att byta till miljövänliga transportmedel. En bilpoolstjänst hjälper också till att minska individuell trafik och erbjuder specifika alternativ. Återkommande utbildningskurser i trafiksäkerhet för passagerarbilar och motorcyklar, samt kurser i bränslebesparing är mycket populära hos praktikanter och rutinerade anställda. Kursdeltagare lär sig inte bara om hur man når målet på ett snabbt och avslappnat sätt, men även hur man på ett beständigt sätt minskar stress och bränsleförbrukning med ungefär 20 procent.

HiPP's utbildningskurser i att köra säkert för passagerarbilar och motorcyklar uppskattas av såväl anställda som praktikanter.

Socialt ansvar gentemot anställda

Utbildning och utveckling av personal

Ansvarsfulla och välutbildade anställda är ett företags bästa tillgång. På HiPP erbjuds återkommande utvecklingskurser för alla anställda – allt ifrån språkkurser via EDP till informationsevenemang som organiseras av miljöskyddsavdelningen.

Alla praktikanter och nyanställda deltar i en grundlig utbildning för att lära sig om miljöprogrammet, och där även miljömässigt viktiga system på respektive plats förklaras. Målet med dessa utbildningar i ekologi är inte endast att främja ekologiska och sociala tankesätt på arbetet, utan även så mycket mer.

Det är ytterst viktig för företaget att unga, skickliga anställda integreras på bästa sätt: Till skillnad från den allmänna trenden, har HiPP de senaste åren gett unga människor möjligheten till bra utbildning. Man vill även behålla andelen praktikanter för att få tillräckligt många kvalificerade anställda för företaget självt. Utbildningar i HiPP's regi har ett utomordentligt gott anseende. Varje år slutför praktikanter på HiPP sin yrkesutbildning med lysande resultat.

Deltidsarbete och stöd för mödrar

HiPP har länge varit ett familjeorienterat företag och har för avsikt att fortsätta med det. Ledningen tycker det är ytterst viktigt att ge kvinnor möjligheten att kombinera meningsfullt arbete med att ha familj. Det finns deltidsjobb på nästan alla avdelningar, även på produktionsavdelningen och vad gäller skiftjobb. I Pfaffenhofen finns det för närvarande 150 deltidsanställda och 65 olika deltidslösningar. Av dessa 150 anställda är 75 mödrar med minderåriga barn.

Utåtriktat socialt ansvar

Företagets sociala ansvar visas på många sätt: Bland annat stöder HiPP unga familjer med flerfödsel. Familjer som har det sämre ställt får matdonationer inom ramen för välgörenhetskampanjen "Die Tafel" (Bordet) HiPP stöder hjälptransporter i samarbete med Caritas. Anställda med skolbarn kan använda sig av gratis fritidspassning i en närliggande skola.

Parameter	Beräkning	Värde 2004 (halvår)	Värde 2005 (halvår)
Sjukdomsfrekvens	Antal sjukdagar/Schemalagda arbetsdagar	3,51 %	3,41 %
Olycksfrekvens	Antal frånvarodagar pga olycka/schemalagda arbetsdagar	0,05 %	0,28 %
Omsättning av anställda	Uppsägning från anställda/antal anställda	4,20 %	2,51 %
Betalad övertid	Antal betalade övertidstimmar/Totalt antal arbetstimmar ¹	0,56 %	0,58 %
Tjänstetid	Genomsnittlig tjänstetid	11,04 år	11,61 år

Företagets ledningsstil används genom hela företaget, vilket gör det möjligt för anställda att använda sina skickligheter och idéer för företagets bästa.

Utdrag ur HiPP's Allmänna ledningsprinciper

Användbara tips om hälsa och näring var åter igen huvudpunkten på HiPP's "2006 Action Day". I år låg fokus på missbruksbeteende.

Hälsovård på HiPP: Biorytmiskt förebyggande

Hälsovårdssystemen på HiPP i Pfaffenhofen, som leds av anläggningsläkaren Reinhard Kneißl, fokuserar på förebyggande åtgärder. 2005 erbjöds influensavaccinering på företaget för första gången. Förutom rutinemässiga analyser, startade hälsovårdsavdelningen ett så kallat "1000 Lux-program" 2005 i samarbete med företagshälsovårds- och elavdelningen. Detta program innefattar justering av dagsljus i de anställdas biologiska dygnsrytm – som allmänt kallas biorytm.

Hälsovårdssystemet på HiPP koncentrerar sig i huvudsak på de anställda som individuella personer. Psykiska påfrestningar i arbetslivet har varit en viktig del av systemet sedan början av 2006. I ett pilotprojekt har anställda fått möjligheten att välja mellan en rad olika psykohygieniska aktiviteter inklusive autogen träning, Jacobson-avslappning, Feldenkrais-övningar och andningsövningar.

Hållbar personalhälsa

Regelbundna aktiviteter organiseras för att främja anställdas hälsa och kroppskänedom: Därför har HiPP Action Day, som fokuserar på hälsa, näring och sport, organiserats i Pfaffenhofen i maj de senaste fem åren. Olika sjukvårdsförsäkringsbolag har redan deltagit och erbjudit gratis syn- och hörselundersökningar, samt givit råd om en hälsosam diet.

Action Day 2006: Näring, hälsa, missbruk

Hälsosamordnaren Bernhard Hanf organiserade Action Day 2006 i Pfaffenhofen tillsammans med anläggningsläkare Reinhard Kneißl, Josef Holzer, chef för HiPP-anläggningens personalmatsal, och personalchef Detlef Fuchs. De många olika ämnena som har med näring, kondition och säkerhet att göra, innefattade en bilkörningssimulator, reaktionstester, hjärttester, information om missbruk och instruktioner om avslappning, den "rökfria kampanjen", information om välmående, vaccineringsstatus, syn- och hörselundersökningar, information om stavgång, akupunktur och om hur man slutar röka. Denna dag var mycket populär hos anställda.

Du behövs imorgon också

hette en av träningsformerna under Action Day. Polisen, brandkåren och Röda Korset informerade unga anställda på HiPP om bilolyckor i samband med festande, och visade fotografier på vilka effekterna kan bli av att köra alkoholpåverkad sent på natten.

Frisk på HiPP

Även sport är en viktig del av HiPP's verksamhet: Regelbundna skidresor, volleyboll- och fotbollsturneringar, konditionsklasser och stavgång erbjuds. Nationella och regionala kampanjer, som exempelvis "Cykla till jobbet" eller "Bavaria Light" stöds av företaget för att göra det möjligt för de anställda att delta. Att motivera anställda att aktivt engagera sig i hälsokampanjer är ett mycket viktigt mål för personalpolicyn.

HiPP var även representerat vid trekampen i Roth Här är den mest framgångsrika HiPP-laget: Franz Schweiger, Cosimo Manigrassi och Bernhard Hanf (från vänster till höger).

Hållbarhet/Sustainability i personalmatsalen

Att göra personalen uppmärksam på en hälsosam och hållbar diet är en del av HiPP's företagsfilosofi. De många olika ekologiska maträtter som erbjuds i personalmatsalen på HiPP i Pfaffenhofen, är en del av ett hälsovårdsprogram på företaget. Ungefär hälften av produkterna kommer från ekologiska jordbruk. Varje dag erbjuder kökspersonalen en ekologisk maträtt, en ekologisk sidorätt med kolhydrater och en ekologisk sidorätt med grönsaker. Sedan maj 2005 är alla produkter i salladsbaren ekologiska, inklusive dressingen.

Ekologiska rättvisemärkta varor som kaffe, te, choklad och chokladbitar finns även till försäljning. Arbetande mödrar har möjligheten att ta med mat hem genom ett särskilt betalningssystem. Personalmatsalsavdelningen på HiPP levererar även ekologiska maträtter till dagcenter och andra daghem för barn. Runt 30 procent av cateringstjänsten är extern.

Action Week "Ekologiskt. För min skull."

2006 hade HiPP's action week titeln "Ekologiskt. För min skull." Under denna vecka lagades all mat endast med ekologiskt producerade råvaror.

Majoriteten av de goda rätterna som serveras i HiPP's personalmatsal tillagas med ekologiskt producerade ingredienser.

Sedan maj 2006 är Josef Holzer, chef för HiPP's personalmatsal, även ekologisk mentor för kampanjen "Ekologiskt. För min skull", som organiseras av CMA (Centrale Marketing-Gesellschaft der deutschen Agrarwirtschaft mbH). Tillsammans med 16 utvalda gastronomi- och cateringchefer från hela Tyskland, agerar Holzer som mentor och delar med sig av sina "ekologiska erfarenheter" till sina kollegor.

Chefen för HiPP's personalmatsal och ekologisk mentor, Josef Holzer (till höger), tillsammans med kökspersonalen, visar varje dag hur ekologiska produkter kan användas för att laga utsökta och angenäma rätter av högsta kvalitet.

Ekonomisk balansräkning

I **den ekonomiska balansräkningen** listas alla utnyttjade ingående faktorer och resulterande utgående faktorer för anläggningen i Pfaffenhofen. De jämförande siffrorna från 2003, 2004 och 2005 gör det möjligt att snabbt fastställa hur mycket värdena har förändrats i procent. Det måste tas i beaktande att siffrorna är absoluta, och de varierar beroende av den producerade produktmängden.

Informationen ges i detalj i följande kapitel. Informationen om ett individuellt material och energiflöde kompletteras med prestandaindikatorer och sätts i förhållande till ett produktton. Därmed kan förändringar på plats bedömas, samt en jämförelse med prestandaindikatorer på andra företag göras (Miljömål och prestandaindikatorer, se sidan 9).

Anläggningen i Pfaffenhofen ligger i ett blandat industri- och bostadsområde i utkanterna av staden.

Ekonomisk balansräkning

Pfaffenhofen				
IN	2003	2004	2005	Förändring i % gentemot föregående år
Råvaror (to)	29,497	34,412	32,958	-4,2
Materiel (to)	209	190	188	-1,1
Rengöringsmedel	100	103	114	+10,7
Energi (KWh)	52,130	53,327	51,151	-4,1
Vatten (m ³)	533,579	551,712	499,414	-9,5
Emballage (to)	29,599	33,503	34,956	+4,3
UT				
Produkter (to)	52,880	59,224	60,704	+2,5
Avfallsvatten (m ³)	431,001	438,186	388,795	-11,3
Avfall (to)	11,238	14,045	12,670	-9,8
Utsläpp (to)	648	644	625	-3,0

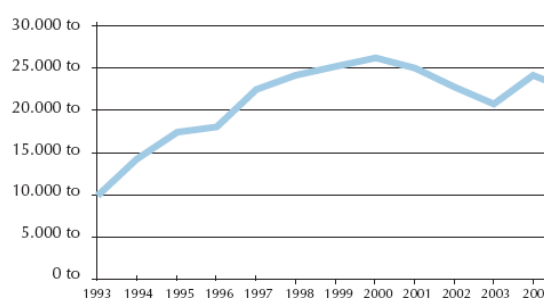
Trots de ökade produktionsnivåerna minskar mängden råvaror (huvudsakligen färska morötter) på grund av ett mer effektivt tillvaratagande av råvaror.

50 års erfarenhet av ekologiska produkter

HiPP har köpt in råvaror för ekologisk tillverkning av barnmat av högsta kvalitet i 50 år. Idag odlar fler än 6 000 ekologiska jordbruk grönsaker och frukt för HiPP på ungefär 15 000 hektar mark i 29 länder. HiPP's ekologiska leverantörer följer strikta riktlinjer som ofta markant överskrider allmänna krav för ekologisk odling. Det företagsägda kontrolllaboratoriet anses vara det bästa i Europa. Alla ekologiska råvaror som köps in testas för fler än 800 förorenande ämnen innan de godkänns för förädling. Först när de har klarat kvalitetskontrollen släpps de vidare för ytterligare förädling, och på så vis garanteras det att barnmaten är felfri, och att den ekologiska kvaliteten är den högsta möjliga.

Utveckling av ekologiska råvaror

Utveckling av mängden ekologiska råvaror sedan 1993: Fallet 2003 kan tillskrivas en lägre produktionsnivå pga. lägre födelsetal och en stram ekonomisk situation i Tyskland. 2005 sjönk mängden ekologiska råvaror med 1 477 ton till 22 664 ton jämfört med föregående år.

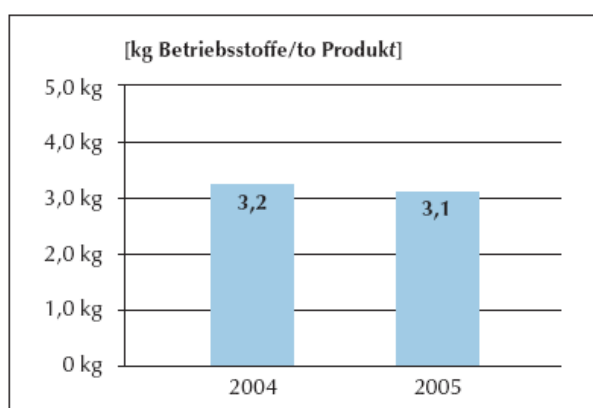

Tillverkning av högkvalitetsprodukter börjar med att välja bästa tänkbara råvaror. HiPP köper frukt och grönsaker från kontrakterade lantbrukare som arbetar enligt strikta riktlinjer.

Materiel

Förbrukning av materiel sjönk föregående år med 0,9 %. En minskning registrerades huvudsakligen för neutraliseringsmedel: På grund av den ökade användningen av CIP-rengöringssystem (cleaning-in-place), krävs ej längre en efterföljande neutralisering med citronsyra. Förbrukningen av vägsalt steg från 7 600 kg till 18 800 kg, pga. kraftiga snöfall vintern 2005/2006. Vägsalt används endast i områden där det finns en risk för svart is. I alla andra områden används sand.

Prestandaindikatorer

(kg materiel/to produkt)

Förbrukning av materiel

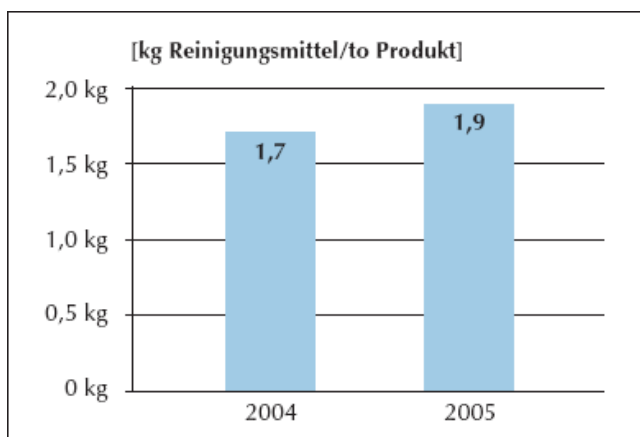
Pfaffenhofen			
Utnyttjande	2004	2005	Förändring i procent gentemot föregående år
Vattenbehandling (kg)	103.201	96.375	-6,2
Lim (etiketter, brickor) (kg)	41.283	45.402	+10
Neutralisering (behandling av avfallsvatten) (kg)	14.565	7.400	-49,2
Smörjmedel för kedjor(kg)	10.600	10.600	+0
Vägsalt (strö) (kg)	7.600	18.800	+147,4
Smörjmedel och oljor (kg)	1.186	667	-43,8
Gas (laboratorie/metallbearbetning) (kg)	3.389	1.920	-56,4
Bläck (utskrifter/etiketter och lock) (kg)	891	783	-12,1
Rengöringslösningsmedel (maskinrengöring) (kg)	155	30	-80,6
Köldmedel (kylning) (kg)	23	45	+95,7
Lösningsmedel (laboratorie) (kg)	3.698	3.625	-2,0
Färg (intern målningsavdelning) (kg)	3.203	2.530	-21,0
Totalt (kg)	189.824	188.177	-0,9

Automatiska avstängningsventiler på det nya helautomatiska rengöringssystemet i Pfaffenhofen.

De flesta rengöringsmedel används vid CIP-rengöring, rengöring av manuella maskiner och golv. Förbrukningen av rengöringsmedel 2005 steg med 11,2 %, dvs. med 11 500 kg. Förklaringen till detta är nya CIP-system vid tillagning av grönsaker, och dessa behövde optimeras i slutet på 2005.

Prestandaindikatorer

(kg rengöringsmedel/to produkt)

Effektiv rengöring: Rengöringsmedel distribueras dagligen. På så sätt undviks för höga doseringar.

Rengöringsmedel

Pfaffenhofen			
Utnyttjande	2004	2005	Förändring i procent gentemot föregående år
Rengöringsmedel, produktion (kg)	89.019	103.083	+15,8
Desinfektionsmedel (kg)	3.765	3.114	-17,3
Rengöringsmedel - sanitära (kg)	2.114	1.553	-26,5
Tvättmedel (tvätt) (kg)	5.868	4.480	-23,7
Diskmedel (kg)	1.979	2.243	+13,3
Andra rengöringsmedel (kg)	384	167	-56,5
Totalt (kg)	103.129	114.640	+11,2

Förpackningsmaterial

Icke återanvändbart eller återanvändbart?

Det är givet att detta är en mycket viktig fråga för HiPP: För att få sig en tydlig bild, fick Eco-Institute i Freiburg uppgiften att jämföra det existerande, icke återanvändbara glasburkssystemet med ett framtida ekologiskt framtaget glasburkssystem för återanvändning.

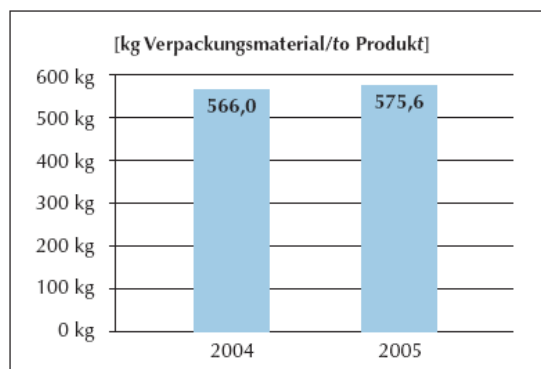
Eco-Institute kom fram till att ett återanvändningssystem endast skulle medföra någon skillnad om det bestod av minst fem faser. Om det innefattade färre faser, var återanvändningssystemet sämre beträffande grundläggande miljöfaktorer.

Det var också tveksamt om återanvändningssystem skulle kunna uppfylla HiPP's höga hygienstandarder.

På grund av de stora mekaniska påfrestningarna på glasburkarnas utsida, är dock inte fler antal faser vad gäller återanvändbara glasburkar för barnmat sannolikt.

HiPP har istället beslutat sig för att optimera den ekologiska aspekten av det existerande icke återanvändbara systemet: Därmed har vikten på glasburkarna kunnat minskas med ungefär 20 % de senaste åren.

Prestandaindikatorer

(kg förpackningsmaterial/to produkt)

Förpackning

Pfaffenhofen			
	2004	2005	Procentuell förändring gentemot föregående år
Glas (to)	30.610	32.138	+5,0
Lock (to)	1.518	1.534	+1,1
Pappersbrickor (to)	795	784	-1,4
Etiketter (to)	258	262	+1,6
Krympfilmförpackning (to)	322	238	-26,1
Totalt (to)	33.503	34.956	+4,3

Den kraftiga minskningen av krympfilmsförbrukning beror på en minskning av dess tjocklek.

Ekologisk balans - Pfaffenhofen

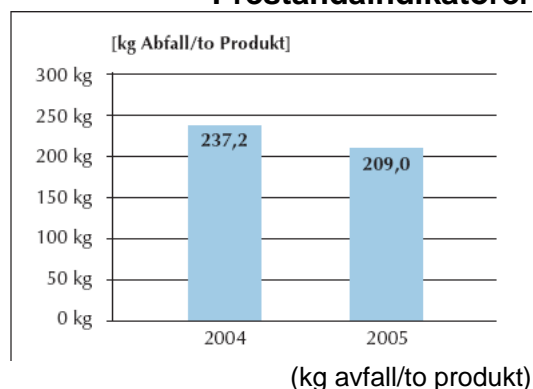
Avfall

Av **12 670 ton avfall**, återanvändes 96,2 % (föda, återvinning, biogasanläggningar). Endast 3,8 % brändes (restavfall och farligt avfall) och/eller kasserades (byggrester).

Ekologisk morotsförädling vid anläggningen i Pfaffenhofen

Prestandaindikatorer

Avfall

Pfaffenhofen			
	2004	2005	Procentuell förändring gentemot föregående år
Restavfall (to)	348	377	+8,3
Använt glas (to)	286	308	+7,7
Återanvänt papper (to)	364	401	+10,2
PE foil (to)	140	128	-8,6
Bleckplåt (to)	167	149	-10,8
Farligt avfall (to)	6	8	+33,3
Fast grönsaksavfall (kompost) (to)	1,244	797	-35,9
Våtfoder (med köttinnehåll) (to)	506	493	-2,6
Liquid organic (to)	10,556	9.570	-9,3
Confiscate (to)	4,2	5,0	+19,0
Fettavskiljare	48	45	-6,3
Gammalt trä (to)	46	49	+6,5
Byggrester (to)	123	102	-17,1
Polystyren (to)	0,6	0,4	-33,3
Järnskrot (to)	199	232	+16,6
Järnslam (to)	6,6	5,7	-13,6
Totalt (to)	14.045	12.670	-9,8

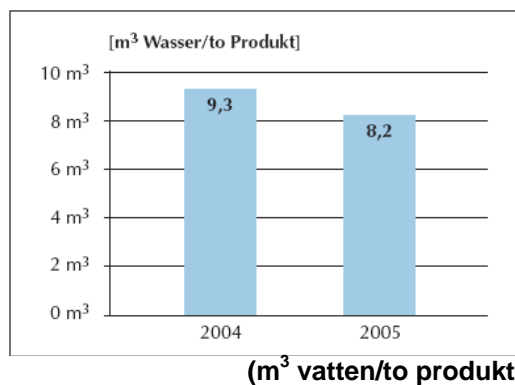
Under 2005 minskade mängden avfall med 1 375 ton till 12 670 ton (-9,8 %). Vad gäller våtfoder registrerades en minskning på ungefär 1 000 ton, då färska morötter var mindre förorenade. Fast grönsaksavfall sjönk med 447 ton. Ökningen av restavfall (+8,3 %), använt glas (+7,7 %) och återvunnet papper (+10,2 %) kan tillskrivas den ökade produktionen.

Vatten

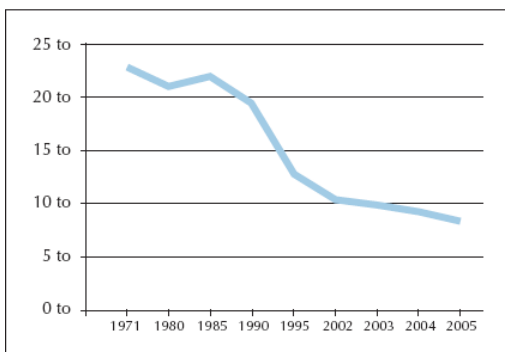
Vatten – källan till liv

Den ökade bristen på rent vatten blir ett allt större problem. Tiden då vatten ansågs vara en outhämlig resurs går mot sitt slut. Detta betyder att vatten ska användas lika sparsamt som alla andra uthämliga resurser. Både industrisektorn och privata hushåll bör spara på vatten och undvika onödig vattenförbrukning.

Prestandaindikatorer

Vattenförbrukning per ton produkt

På HiPP insåg man behovet av att spara in på vatten mycket tidigt: Under de senaste 35 åren kunde vattenförbrukningen per produktton minskas med mer än 60 %, från 22,8 m³ till 8,2 m³/ton under 2005.

Dricksvatten från den företagsägda brunnen. Georg-Hipp-brunnen ger vatten endast till HiPP's anläggning i Pfaffenhofen.

Vatten

Pfaffenhofen			
	2004	2005	Procentuell förändring gentemot föregående år
Stigvatten (använt) (m ³)	59.369	51.927	-12,5
Allmänt vattenförråd (m ³)	5.080	2.786	-45,2
Brunnsvatten(m ³)	487.263	444.701	-8,7
Totalt (m³)	551.712	499.414	-9,5

2005 minskade vattenförbrukningen med 52 000 m³ eller 9,5 %. Detta beror på att nya och mer vattensparande metoder användes vid tillagning av grönsaker (matlagning och blandning) och de vattenfaser som användes vid rengöring.

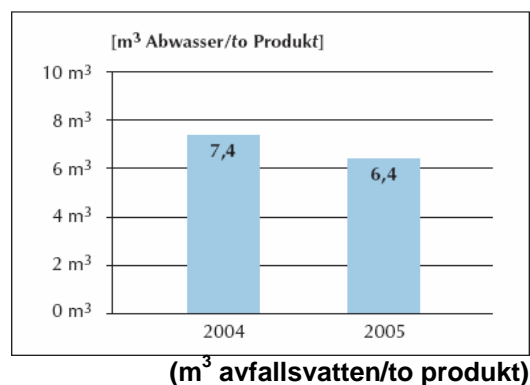
Ekologisk balans - Pfaffenhofen

Avfallsvatten

Ungefär en tredjedel av mängden avfallsvatten består av icke-förorenat vatten (ungefär 22 700 m³ regnvatten, kylvatten från sterilisering) som kan släppas ut direkt i floden Ilm. En företagslogg registrerar uppmätta värden dagligen (mängd avfallsvatten, motsvarande folkmängd, pH-värde, utfällningar och temperatur).

De kommunala avloppsavgifterna har stigit markant sedan 1 mars 2005. Detta medförde att företaget kontrollerade varje steg i processen för att se om det går att spara in på färsk- och avfallsvatten. Resultatet blev att de mellanliggande och efterföljande sköljningsfaserna i rengöringsprocesser förkortades. Mängden vatten som används för att spraya de skalade morötterna i buffertbehållaren kunde minskas.

Prestandaindikatorer

Avfallsvatten

Pfaffenhofen			
	2004	2005	Procentuell förändring gentemot föregående år
Direkt avfall i floden Ilm (m ³)	150.213	131.303	-12,6
Avfall i reningsanläggningen (m ³)	287.973	257.492	-10,6
Totalt (m³)	438.186	388.795	-11,3

Den låga färskvattenförbrukningen medförde också en minskning av förbrukning av avfallsvatten med 11,3 %.

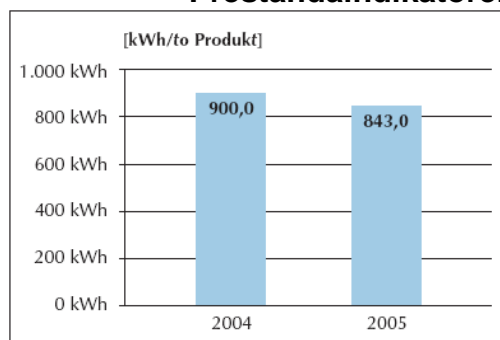
På HiPP kontrolleras även avfallsvatten innan det förs vidare till reningsanläggningen.

Energi

”Naturlig energi” från biomassa

Våren 2001 var avgörande för HiPP-anläggningarnas energiförsörjning. Övergången till förnybara energikällor började när anläggningen anslöts till värmekraftverket (anläggning för kombinerad värme- och elproduktion – CHP) för biomassa i Pfaffenhofen: Övergången var ett faktum sommaren 2002. Sedan dess har kraftverket tagit hand om anläggningens behov av uppvärmning, varmvatten och ånga, vilket har resulterat i behovet av brännolja har minskat med mer än 90 %. Brännolja behövs nu endast för att underhålla oanvända pannor. Materialen som bränns i kraftverket för biomassa utgörs till 95,2 % av trä, 4,6 % av naturgas och 0,2 % brännolja. Kraftverkets totala prestanda utgörs av 26 MWh värmeenergi (ånga och värme) och 5 MWh elektricitet (turbin).

Prestandaindikatorer

(kWh/to produkt)

Solenergi

Det har gjorts stora framsteg vad gäller användning av olika former av förnybar energi, i synnerhet solenergi. Mellan 2000 och 2002 genomfördes totalt 6 projekt och det finns fler som nu befinner sig i planeringsstadiet. Förutom fyra mindre anläggningar som genererar elektricitet och varmvatten, finns det även två stora system med en uppsamlingsyta på sammanlagt 432 m²: en fotoelektrisk fasad på administrationsbyggnadens torn och ett soltak på ett av anläggningens tak. Solsystemet genererar ungefär 42 142 kWh elektricitet årligen. Detta motsvarar en årsförbrukning för sammanlagt 15 hushåll (hushåll med tre personer).

Energi

Pfaffenhofen			
	2004	2005	Procentuell förändring gentemot föregående år
Bränslen (MWh)	4.992	4.887	-2,1
Elektricitet (MWh)	6.954	7.329	+5,4
Brännolja (MWh)	95	96	+1,1
Biomassa från trä (MWh)	41.286	38.839	-5,9
Totalt (MWh)	52.327	51.151	-2,2

Den främsta energiförbrukningen (biomassa från trä) minskade med 5,9 %. Detta orsakades av de nya kok- och blandningssystemen som minskade ångförbrukningen med 6 000 ton.

En omfattande rad åtgärder har minskat utsläppen från anläggningen markant. Sedan anläggningen anslöts till värmekraftverket för biomassa i Pfaffenhofen 2002, har energibehoven tillgodosetts enbart genom användning av biomassa. Flera solenergisystem, inköp av koldioxidneutral grön energi från vattenkraftverk, uppgraderad isolering i anläggningens administrationsbyggnader och den systematiska övergången till fordon som drivs av vegetabilisk olja, har alla bidragit till tydligare förbättring av företagets CO₂-balans.

Uppgraderad isolering

Isoleringen i två kontors- och administrationsbyggnader på anläggningen uppgraderades våren 2002. Ett 120 mm tjockt lager mineralull användes som isoleringsmaterial. Enbart genom denna åtgärd kunde bränsleförbrukningen per kvadratmeter fasadyta minskas med 25 liter till 8,7 liter.

Detta medförde värmebesparingar på 86 600 liter brännolja eller 192,4 ton koldioxid per år. Det skulle räcka för att värma 30 familjebostäder i ett helt år. Ytterligare isoleringsuppgraderingar planeras och inkluderas i miljöprogrammet.

Värmekraftverket för biomassa i Pfaffenhofen: Den tillhandahåller miljövänlig elektricitet, ånga, fjärrvärme och kylenergi.

Implementerade projekt och CO₂-besparingar 2005

Fabrik	
	CO₂-besparingar 2005
Värmekraftverk för biomassa	7.353,0 to
Grön energi	3.956,4 to
Fotoelektromotoriskt system	21,8 to
Företagsbilar drivna på rapsolja	25,1 to
Uppgraderad isolering	192,4 to
Totala besparingar	11.548,7 to

Utsläpp

Pfaffenhofen			
	2004	2005	Procentuell förändring gentemot föregående år
Koldioxid (to)	632	614	-2,8
Svaveldioxid från biomassa CHP (kg)	4,376	4,117	-5,9
Svaveldioxid HiPP's anläggningar (kg)	727	714	-1,8
Kväveoxid (kg)	6,617	6,388	-3,5
Totalt (to)	644	625	-3,0

I och med att energiförbrukningen minskade, minskade utsläppen med så mycket som 3 %.

Produkter

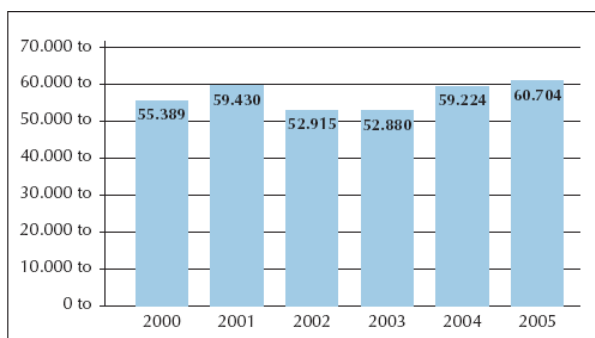
50 års erfarenhet av ekologiska produkter

Kvaliteten på livsmedlen är av yttersta vikt på HiPP. I 50 år har HiPP producerat barnmat på ekologiska råvaror, och därmed tillgodosett många föräldrars önskan om hälsosam barnmat med låga halter skadliga ämnen. Andelen ekologiska produkter i HiPP's produktsortiment expanderar hela tiden.

I tysktalande länder är HiPP det främsta kvalitetsmärket vad gäller barnmatsprodukter. Marknadsundersökningar har visat att HiPP's varumärke associeras med hälsa, kvalitet och ekologiska produkter.

HiPP drivs fortfarande som ett familjeföretag och är en av de ledande tillverkarna av barnmat i Europa. Nästan 1,5 miljoner glasburkar lämnar anläggningen i Pfaffenhofen varje dag.

Mängd tillverkade produkter

Genomgående ekologiskt koncept

Nyckeln till vår framgång ligger i de höga kvalitets- och säkerhetskraven: "Producera barnmat av högsta kvalitet i harmoni med naturen." Detta koncept har karaktäriserat HiPP's produkter i årtionden.

Ekologisk kvalitet för alla åldrar: HiPP har en rad olika hälsosamma produkter som är rika på vitaminer, även för andra än bebisar och småbarn.

Den höga konsumenttilliten är resultatet av en konsekvent implementering av det ekologiska konceptet under flera års tid. HiPP är en "ekologisk banbrytare" och började tänka ekologiskt redan på femtiotalet: I början kanske HiPP's ekologiska tänkande förlöjligades, men har sedan blivit så fast förankrat som en kvalitetsgaranti vad gäller barnmat, att det är svårt att tänka sig att det inte skulle finnas. 96 % av mödrar i Tyskland vill ge sina barn med ekologiska produkter. Det är så HiPP har blivit en av de största förädlarna av ekologiska råvaror i världen.

”Det bästa från naturen - Det bästa för naturen”

Detta är inte bara en slogan för HiPP, utan även en absolut tillämpningsregel, eftersom bebisar och småbarn är särskilt känsliga vad gäller kvaliteten och säkerheten på deras mat. Strikta kontroller och total spårbarhet av alla substanser är därför grundläggande för HiPP.

På HiPP innefattar konceptet om ekologisk produktion och kvalitet mer än bara ett samspel med naturen, strikta kontroller, hälsosam tillverkning av livsmedel fria från förorenande ämnen och djurplågeri. Det handlar även om inställning. Ekologiskt jordbruk är ett sorts lantbruk som råder i samspel med naturen. Målet är inte att uppfylla lägsta möjliga juridiska krav, utan högsta tänkbara produktkvalitet och –säkerhet. Rättsliga bestämmelser kan endast definiera en minimistandard. Det viktigaste för HiPP är att den ekologiska produktionen måste vara den bästa möjliga och att tröskeln alltid är högre än det som krävs enligt lagstiftningen.

Säkerhetskontroller

Regelbundna kontroller är en grundläggande del vad gäller produktkvalitet: Även om endast utvalda ingredienser förädlas, banar ett strikt kontrollsystem vägen för toppkvalitet. Innehållet i alla glasburkar går igenom ett kvalitetskontrollsystem på 260 kontrollpunkter, som innefattar allt från jordanalys till undersökning av färdiga produkter.

Strikta kontroller är en mycket viktig del av HiPPs kvalitets koncept.

Dessa strikta kontroller utförs så snart som produkterna levereras. Förts efter kontrollerna kan förädlingen börja. Ett fullt utvecklat logistiksystem försäkrar att innehållet i varje glasburk kan spåras från produktion till färdig produkt.

Ett av de bästa laboratorierna i Europa

Företagets eget laboratorium anses vara ett av de bästa i Europa vad gäller restanalyser. Den topmoderna tekniska utrustningen gör att den specialutbildade personalen kan filtrera ungefär 800 eventuella förorenade restämnen. Vad gäller barnmat tillåter lagen mycket låga halter förorenade ämnen, och HiPP går ett steg längre. HiPP-laboratoriet försäkrar att de lagstadgade värdena sänks ännu mer. HiPP kan på så vis garantera högsta kvalitet på alla sina produkter.

Total spårbarhet: Med identifieringsnumret på lockets sida kan du fastställa t.ex. precis var morötterna i burken odlades någonstans

Miljökostnader

70 % av de totala miljökostnaderna kunde härledas till energiförbrukningen. Ett nytt energiförsörjningskontrakt med Naturenergie AG ska försäkra att 100 % av all energi kommer från förnybara energikällor fram till 2007 – särskilt från vattenkraft med tillämplig godkänd säkerhetsstandard (TÜV). Elektriciteten genereras i elva vattenkraftverk i övre Rhen-området mellan Konstanzsjön och Basel. Elektriciteten produceras utan några som helst utsläpp och är helt strålningsfri, och bidrar på så sätt till att skydda klimatet.

HiPP's anläggning i Gmunden, Österrike, har också antagit konceptet grön energi som genereras av enbart förnybara energikällor. För detta fick de Miljödiplomet.

Miljökostnader

Pfaffenhofen			
	2004	2005	Procentuell förändring gentemot föregående år
Vatten (EUR)	209,780	189,319	-9,8
Avfallsvatten (EUR)	308,293	403,833	+31,0
Avfall (EUR)	119,914	138,659	+15,6
Energi (EUR)	1.770,919	1.759,103	-0,7
Totalt (EUR)	2,407,439	2,490,914	+3,5

Färskvattenkostnader sjönk med 9,8 %, vilket beror på den minskade vattenförbrukningen. Avfallsvattenkostnaden steg med 31 % på grund av de ökade kommunala avloppsavgifterna.

Miljöprogram - Pfaffenhofen

Miljöprogrammets punkter

Miljöprogrammet

innefattar alla anställda på HiPP. Miljöprogrammet 2006, som gäller till 2007 på anläggningen i Pfaffenhofen, togs fram vid en workshop som ägde rum våren 2005, och antogs av ledningen. Av de 17 åtgärder som beskrivs i miljöprogrammet kunde man genomföra så många som det 13 första året.

Miljöprogram – Pfaffenhofen (2005 – 2007)

Åtgärder	Ansvar	Implementering
Värdera värmebehovet i byggnaderna 1-4.	Konstruktion	Klart (värmebehoven värderades, renovering planeras)
Element i möteslokaler och på toaletter: Sänka termostaters övre gräns (nivå 3).	Teknik	Klart
Kontrollera om (ytterligare) värmeutvinning är möjlig genom sterilisering. Steg 1: Grundläggande värdering/konceptutveckling (vid behov, extern rådgivning)	Teknik	Klart (konceptet togs fram, implementeringen är planerad till 2006)
Kontrollera och förklara termostaternas funktion.	Miljöskydd	Klart (har kontrollerats, info via företagets tidning)
Kontrollera användning av dieselpartikelfilter i företagsbilar (BMW)	Miljöskydd	Klart (från hösten 2005 och framåt kommer alla nya fordon få partikelfilter)
Besparing av avfallsvatten: Bestäm vattenförbrukning och ge förslag på besparingar.	Teknik	Klart (olika förslag utvecklades, implementering pågår)
Kontrollera om integration av ytterligare elektromagnetiska vattenbehandlingsanordningar är möjlig (om ja, testa: varmvattenproduktion i den nya avdelningen för smakportioner för de yngsta bebisarna).	Teknik	Klart (två anordningar installerades i varmvattenområdet på avdelningen för smakportioner för de yngsta bebisarna)
Undersök om ytterligare besparingsåtgärder är möjliga genom existerande belastningssystem (förbränning osv.)	EI	Klart
Värdera värmebehov i Reising-magasinet (infraröd kamera och optimering), kontrollera takrestaurering.	Konstruktion	Klart (värmebehoven värderades, takrestaurering 08/2006).

Använd ekologiska isoleringsmaterial i nya byggnader (ersättning, stenull, glasull).	Miljöskydd	Klart (ekologiska isoleringsmaterial ska användas där så krävs)
Kontrollera integreringen av torknings- och avdunstningskyllning i existerande eller nya ventilationsenheter i produktionsbyggnader (beroende på resultat för ytterligare ventilation i byggnaden för grönsaksberedning).	Teknik	Klart (har lagts till planerna för ventilationsutvidgning)
Vid takrestaurering: Kontrollera solfolie eller solmoduler.	Teknik	Klart (ytterligare solenergisystem planeras)
Värdera situationen angående alternativa körsystem för passagerarbilar.	Miljöskydd	Klart (situationen utvärderades som en del i ett praktikantprogram. Ytterligare fordon ska ingå)
Undersök möjligheter till besparing av energi och avfallsvatten genom saltningsanordning, kontrollera pannhuset.	Teknik	10/2006
Fortsätt att optimera lastbilstransporter.	Logistik	12/2006
Morotsmos: Kör näringstester för att fastställa möjliga användningsområden.	Näringsvetenskap	11/2007
Undersök möjligheterna för videokonferenser. (Pfaffenhofen, Gmunden, Hanságliget och andra platser).	EDP	12/2007

Anläggningen i Gmunden

HiPP i Österrike

Livsmedelsproduktionen på anläggningen i Gmunden började 1987. Förutom en ny och modern byggnad, har byggnadskomplexet även några väldigt gamla byggnader som har renoverats med största omsorg. Vissa delar av de äldsta byggnaderna byggdes redan på 1800-talet.

I Gmunden, övre Österrike, har det producerats barnmat av högsta kvalitet sedan 1976.

I Gmunden producerar 118 anställda huvudsakligen specialprodukter och mindre produktserier för huvudanläggningen i Pfaffenhofen samt för HiPP GmbH & Co. Export KG som också finns på plats. Förutom traditionella barnmatsburkar, producerar de även HiPP's produktlinje "Sååå Stor!" som paketeras i hjärtformade förpackningar på anläggningen i Österrike.

Gmunden-anläggningen har även ett certifierat miljöledningssystem sedan november 1996. I enlighet med HiPP-gruppens krav, inkluderar detta miljöriktlinjer (se sidan 7) samt ekologisk balans och det nyligen framtagna miljöprogrammet för 2005 till 2007, som du kan läsa mer om på nästa sida. De avdelningar som är ansvariga för hantering och utveckling av systemet har dessutom ett nära samarbete med huvudanläggningen i Pfaffenhofen och den lika stora anläggningen i Ungern.

Ekonomisk balansräkning

GMUNDEN			
IN	2004	2005	Förändring i % gentemot föregående år
Råvaror (to)	8.281	7.803	-5,8
Materiel (to)	44	56	+28,2
Rengöringsmedel	52	62	+19,5
Energi (KWh)	15.475	15.490	+0,1
Vatten (m ³)	193.543	199.992	+3,3
Emballage (to)	7.044	6.763	-4,0
UT			
Produkter (to)	12.002	11.917	-0,7
Avfallsvatten (m ³)	180.643	192.682	+6,7
Avfall (to)	818	791	-3,3
Utsläpp (to)	3.603	3.562	-1,1

Miljöprogrammet

på anläggningen i Gmunden togs fram i arbetsgruppen som innefattade flera företagsavdelningar och antogs av ledningen i april 2005. Berörd personal, ledningen och miljösamordningsavdelningarna på huvudanläggningen i Pfaffenhofen får hela tiden feedback angående implementeringen av var och en av åtgärderna.

Miljöprogram – Gmunden (2005 – 2007)

Åtgärder	Ansvar	Implementering
Köp godkänd vattenkraftsenergi, undersök kostnadseffektivitet.	Miljöskydd	Klart (1:a halvåret 2006:Ökostrom AG Ökostrom AG, vattenkraftsenergi från Energie AG från 2:a halvåret 2006)
Fatpress för extra höga fat.	Produktion	Klart (ny fatpress i bruk sedan 06/2005)
Elektronisk menyhantering	EDP	Klart (elektronisk registrering av rätter möjlig sedan 06/2006)
Eldhårdiga förvaringsskåp för bläck.	Miljöskydd	Klart (särskilt förvaringsskåp i bruk sedan 05/2005).
Användning av avfallsvärme	Teknik	Klart (avfallsvärme har integrerats vid värmecykler via värmeväxlare sedan 10/2005).
Trafikspegel på plattform 4	Konstruktion	Senarelagd till 12/2006 pga. vägkonstruktionsåtgärder
Dammtorr tillsats till blandning, torr mix	Produktion	Klart (stängt system installerat med utsugningsventilation sedan 10/2005)
Ta fram personrelaterade utbildningsplaner.	Produktion	Klart (nytt utbildningssystem börjar 01/2006)

Renovera axlarna på avfallsvattenpumpen.	Produktion	Redan beställt, planerat för semestern 08/2006
Grov analys av eventuella energibesparingar av byggnadsbolag.	Produktion	Klart (analysrapport tillgänglig sedan 07/2006; inga ekonomiskt genomförbara besparingsmöjligheter)
Kontrollera användning av värmepumpar, energiinnehåll, kylvatten	Teknik	Klart (kontrollerat med kontrakterat energibolag 07/2006; ingen ekonomiskt genomförbar användning möjlig)
Dieselpartikelfilter i nya företagsbilar i likhet med Pfaffenhofen	Inköp	Klart (det senaste företagsfordonet som köptes 06/2006 har partikelfilter)
Sammankoppla kontorsbyggnadens ytterbelysning så att den är i samspel med gatlyktornas på-/avtid.	Konstruktion	12/2006
Kontrollera kylartermostaterna.	Konstruktion	12/2006
Kontrollera gångvägen mellan byggnaderna 102 och 9.	Råvarumagasinet	12/2006
Kontrollera om råvarorna kan byta från stora förpackningar till återanvändbara förpackningar.	Inköp	12/2006
Kontrollera användningen av biomassa med start 2007.	Miljöskydd	12/2007
Kontrollera antistressutbildningen.	Personal	12/2007
Kontrollera trafiksäkerhetsutbildningen.	Personal	12/2007
Miljöutflykter för praktikanter.	Miljöskydd	12/2007

Anläggningen i Hansågliget

Toppmoderna tillverkningsfaciliteter i Hansågliget garanterar livsmedelsproduktion av högsta kvalitet.

Produktionen vid anläggningen i Hansågliget började 1995. Med 105 anställda har anläggningen nu vuxit och blivit en av de mest betydande arbetsgivarna i regionen. Totalt produceras 14 olika produktgrupper med olika smaker här.

Hansågliget-anläggningens distributionsområden inkluderar inte bara större delen av Central- och Östeuropa, från forna Jugoslavien till asienområdet, utan även länder i Mellanöstern och bortre Asien. De huvudsakliga områdena är dock de östeuropeiska länderna som, efter inträdet i EU, representerar en mycket attraktiv marknad. Sedan juni 2002 har anläggningen HiPP Kft. (Ungern) haft ett miljöledningssystem som godkänts enligt DIN ISO 14001.

Ekonomisk balansräkning

HANSÅGLIGET			
IN	2004	2005	Förändring i % gentemot föregående år
Råvaror (to)	4,733	4,906	+3.7 %
Materiel (to)	33.7	39.6	+17.5 %
Rengöringsmedel	31.6	32.8	+3.7 %
Energi (KWh)	11,720	12,679	+8.2 %
Vatten (m ³)	176,351	190,002	+7.7 %
Emballage (to)	5,022	5,775	+15.0 %
UT			
Produkter (to)	8,210	8,880	+8.2 %
Avfallsvatten (m ³)	163,571	177,209	+8.3 %
Avfall (to)	1,114	1,046	-6.0 %
Utsläpp (to)	3,522	3,838	+9.0 %

*Inklusive avfall från reningsanläggningen.

Miljöprogrammet

på anläggningen i Hanságliget togs fram av arbetsgrupper som innefattade flera avdelningar. De enskilda åtgärderna försågs med tydliga mål, ansvarsområden och implementeringsdatum. Berörd personal, ledningen och miljösamordningsavdelningarna på huvudanläggningen i Pfaffenhofen får hela tiden feedback angående implementeringen av var och en av åtgärderna.

Miljöprogramm Kft. (2005 – 2007) Hanságliget

Åtgärder	Ansvar	Implementering
Mät buller.	Externt bolag	Klart (buller mättes upp, och bullerområden identifierades)
Utbilda brandskyddsassistenter.	Externt bolag	Klart (utbildningen genomfördes 12/2005)
Köp in ytterligare avfallscontainrar (som kan transporteras med staplingsmaskin).	Teknik	Klart (två avfallscontainrar köptes in).
Mät temperatur och registrera data elektroniskt för magasinuppvärmnings- och kylförvaringsrum.	Teknik	Klart (nätverk med PC-registrering, signalsystem i byggnader och kylförvaringsrum utökades).
Mät belysning.	Externt bolag	Klart (belysningsmätning beställdes)
Kontrollera teknisk säkerhet på elutrustning.	Externt bolag	Klart (genomfört för alla områden)
Ny flödesmätare för kylvatten.	Teknik	Klart (installation 10/2005)
Ny utrustning för borttagning av tomma burkar så återanvändbara mellanlager kan användas.	Teknik	Klart (i bruk sedan igångkörningen 09/2005)

Gör nödsituationsövningar: Evakuera personal, brandsläckarövningar, osv.	Produktion, Miljöskydd	Klart (genomfördes 08/2005, nödsituationsövningar genomförs årligen)
Allmän undersökning av vattenrening (påfyllning av mager sand, ventiler, osv.)	Teknik	Klart (påfyllning av mager sand, filterutbyte)
Ny takisolering (asfaltspapp)	Teknik	Klart (kontroll och reparation 05/2006)
Utbilda ansvarig för företagshälsovård.	Miljöskydd	Klart (utbildningen genomfördes 12/2005)
Luftsugning på avdelningen för beredning av torrsubstans.	Teknik	Klart (nytt sugsystem installerades våren 2006)
Utbilda lyftutrustningstekniker.	Miljöskydd	Klart (kursregistrering för en person)
Fjärrövervakningssystem för vattenbehandling och vattenreningsanläggning	Teknik	Klart (beror på reningsanläggningsavdelning)
Byt ut belysning på produktionsavdelningen.	Teknik	Klart (lamporna byttes ut)
Utbilda personal: avfallssortering	Miljöskydd	Klart (utbildningen genomfördes)
Utbilda personal: Användning av rengöringsmedel vid produktion.	Produktion, Miljöskydd	Klart (utbildningen genomfördes)
Optimera rengöring av kylvattencontainer	Teknik	12/2006
Sätta upp ett system för att avlägsna manganslam vid vattenrening	Teknik	05/2007
Köp in en slampress för avfallsvatten	Teknik	08/2007

Köp in ett skåp för farliga ämnen för förvaring av brännbara vätskor	Teknik	10/2007
Värmeåtervinning från luft i rum under sommaren för att förvärma varmvattenproduktion.	Teknik	12/2007

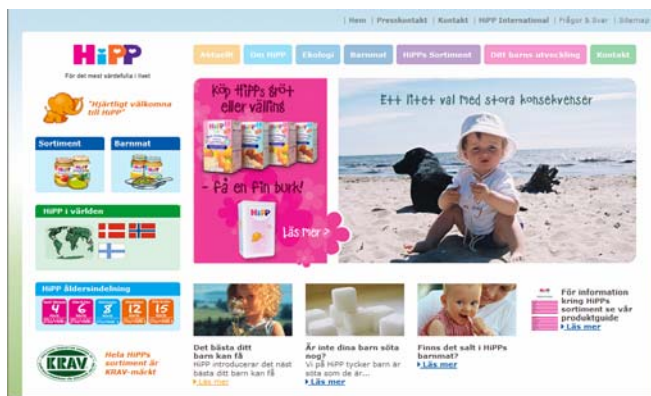
Dialog med allmänheten

Dialogen med allmänheten

är mycket viktig för HiPP. Eftersom ansvarstänkande ledning och ekonomisering även innefattar att ta itu med frågor från konsumenter och allmänhet, samt av anställda, den politiska världen och statliga företag. Därför är möjlighet till insyn och öppenhet i de olika förhållandena inom och utanför företaget en tradition på HiPP. Denna vilja till utbyte och dialog har redan gett företaget viktig information, förslag och idéer – tack vare en specifik förslagsverksamhet – från anställda, allmänheten och konsumenter.

Dialog via Internet

Med den interaktiva plattformen www.hipp.de, har HiPP även startat ett individuellt informations- och serviceerbjudande för föräldrar, som fokuserar på bebisars behov, men alla tänkbara frågor om bebisar.

Konsumentkontakt

Föräldrar kan kontakta HiPP dygnet runt via brev, telefon, e-post eller Internet. Alla frågor besvaras inom 24 timmar. Tack vare den nära kontakten med konsumenter, vet HiPP precis vad kunderna behöver och vill veta.

Offentliga uppträdanden

Som ordförande i DIHT (den tyska industri och handelskammaren), VD för VDWRF (Organisationen för tysk ekonomi i Ryssland) och hedersordförande i Handelskammaren för München och övre Bayern, är Prof. Dr. Claus HiPP alltid engagerad i aktuella frågor som har med miljön och företagspolicyn att göra.

Miljörapporter

HiPP har givit ut miljörapporter sedan 1995. 2005 delades sammanlagt 5 500 kopior ut till anställda, kunder, leverantörer och myndigheter. Det stora antal svar och förslag som har kommit in har lett till värdefulla idéer angående ytterligare utveckling av miljöprogrammet och specifika åtgärder inom företaget.

Ett tydligt "nej" till genetiskt modifierad barnmat. Prof. Dr. Claus Hipp: Jag skulle vilja göra ett tydligt uttalande i den pågående diskussionen angående 'grön genteknik'. På HiPP är vi emot användningen av genetiskt modifierade livsmedel i barnmat, eftersom barn är de mest känsliga konsumenter som finns. Vi garanterar att vi inte förädlar några genetiskt modifierade råvaror i HiPP's barnmat. Det är endast på detta sätt som vi kan garantera HiPP's särskilda ekologiska kvalitet. Vi är inte beredda att kompromissa när det gäller våra barns hälsa. Det kan jag garantera personligen."

Din åsikt om 2006 års miljörapport.

Om du har några förslag, kommentarer eller frågor om denna miljörapport, är ni välkomna att besöka vår webbsida. Din åsikt är viktig!

<http://www.hipp.de/umwelt/umweltmanagement>

HiPP-Werk Georg Hipp OHG

Huvudanläggningen i Pfaffenhofen
Miljöskyddssamordnare
Bernhard Hanf

Georg-Hipp-Straße 7
D-85276 Pfaffenhofen
Telefon: +49/8441/757-658
Fax: +49/8441/897-005
E-post: umweltschutz@hipp.de

HiPP GmbH & Co. Produktion KG

Anläggningen i Gmunden
Miljöansvarig
Johannes Stockhammer

Theresienthalstraße 68
A-4810 Gmunden
Telefon: +43/7612/765 77-135
Fax: +43/7612/765 77-202
E-post: johannes.stockhammer@hipp.de

Hipp Kft

Anläggningen i Hanságliget
Miljöansvarig
Kornél Fejes

Hipp Ut. 1
HU-9167 Hanságliget
Telefon: +36/96/563-010
Fax: +36/96/563-038
E-post: fejes.kornel@hipp.hu